

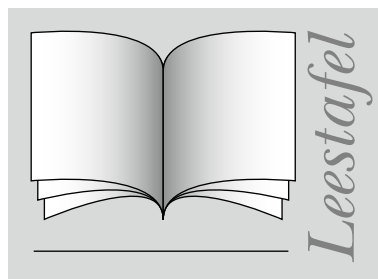
Op zoek naar helderheid

Nawoord

De kwestie die collega Jansen aansnijdt is een interessante. Voor veel gezondheidszorgwerkers en voor de politiek is het volstrekt duidelijk wie we moeten verstaan onder mantelzorgers, al zal lang niet elke mantelzorger zichzelf als zodanig betitelen. Opvallend vonden wij echter dat een heldere definitie ontbrak en dat in diverse stukken de verschillende soorten mantelzorgers op één hoop geveegd worden. En dat terwijl ook duidelijk is dat een mantelzorger-vriend tegen andere problemen oploopt dan een mantelzorger-familielid. En een mantelzorger-partner ziet zich geconfronteerd met weer andere problemen. De vraag hoe deze mantelzorgers ondersteuning geboden moet worden, is, zoals dr Jansen terecht stelt, niet opgelost met de formulering van een heldere definitie. Een duidelijke formulering vormt echter wel

het uitgangspunt voor het ordenen en verhelderen van problemen. We weten dat een definitie de werkelijkheid kan structureren en beïnvloeden. Als voorbeeld verwijzen we naar de euthanasiediscussie in Nederland en de wijze waarop de euthanasiepraktijk door de definitie gevormd wordt. De ambitie van ons artikel is niet zo verstrekkend als dat. Ons pleidooi is gericht op het bereiken van helderheid met betrekking tot over wie we het hebben wanneer we spreken over mantelzorgers, en het daarbij onderscheiden van de verschillende typen. Dat zou het door Jansen als problematisch omschreven opmerkingsvermogen van de professional moeten verbeteren. Wanneer het bijzondere wordt herkend van de zorg die door de diverse typen mantelzorgers geboden wordt, kan ook het noodzakelijke ondersteuningsaanbod worden aangepast aan hun behoeften.

Dorothea Touwen, Sytske van Bruggen en Jenny Heering

Ruijter W de, Hendriks A & Verkerk M, *Huisarts tussen individu en familie. Morele dilemma's in de huisartsenpraktijk.* Assen: Van Gorcum, 2012. ISBN: 978-90-2324-9252. 141 blz. Prijs: € 24,95.

Een vrouw komt bij de huisarts omdat zij een abortus wil zonder haar man daarover in te lichten: juridisch mag het, ethisch

lijkt het niet optimaal, maar hoe handelt de huisarts, die immers ook huisarts van de man in kwestie is?

Wat mag of moet, wat zou goed zijn en wat doet de huisarts in de praktijk? Dit boek schetst aan de hand van 25 heel verschillende voorbeelden de juridische, ethische en huisartsgeneeskundige benadering van situaties waarin de belangen van de patiënt raken aan die van zijn familie. De voorbeelden zijn een uitstekende weerspiegeling van de diversiteit aan mensen en situaties in de dagelijkse praktijk. Bij elke casus geven steeds een andere huisarts, ethicus en jurist hun commentaar, waarbij duidelijk wordt dat huisartsen onderling heel verschillende afwegingen maken, zoals ook de juristen en ethici andere interpretaties en accenten leggen. Het boek is daarmee

minder geschikt voor de lezer die een meer theoretisch overzicht wil hebben van gangbare gezondheidsrechtelijke of ethische opvattingen. Deze opzet leent zich echter heel goed om tot eigen meningsvorming en discussie te komen, en oog te krijgen voor de benadering van andere disciplines. Het is dan ook bij uitstek geschikt voor onderwijs en nascholing, waarvoor in een apart hoofdstuk leuke suggesties zijn toegevoegd, waaruit de grote ervaring van een van de auteurs met de opleiding tot huisarts blijkt.

Dr Maria van den Muijsenbergh, huisarts en onderzoeker, afd. Eerstelijns geneeskunde UMC St Radboud Nijmegen